

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasni, reklamni in denar po upravnstvu. Rokopisi se ne vračajo. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne "Edinost", Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, L. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Problemi Amerike

En sam pogled na razne evropske liste prepriča vsakogar, da je pozornost vsega evropskega javnega mnenja obrnjena v Ameriko, v prvi vrsti v Zedinjene države. Neštevilni članki se posvečajo temu novemu kolosu na zlatih dolarjevih nogah. Tudi mi smo se v zadnjem času ponovno bavili s temi vprašanji in njihovimi odmevi v splošnem mednarodnem položaju. Danes pa si hočemo ogledati Ameriko, kakršna je po svojem notranjem socialnem ustroju, od katerega je v veliki meri odvisno tudi splošno politično zadržanje te velike sila na zunaj.

Ako pogledamo letno bilanco Zedinjenih držav, nas mora iznenaditi njihovo bogastvo. Ako primerjamo dohodek ameriškega delavca z evropskim, zapazimo takoj ogromno razliko v realnem dohodku. Ameriški nominalni kakor tudi realni dohodek je tak, da pušča precejšen fond za kopičenje kapitala. Ameriško bogastvo je naraslo v dobi treh let od 60-64 milijard dolarjev na 90 milijard, tako da danes lahko računamo, ne da bi upoštevali manjše vrednosti denarja, da je kupna moč ameriškega bogastva narasla za celih 60%.

To bogastvo postavlja Ameriko pred nove probleme, kateri se zajedajo v ameriško gospodarstvo in kličejo po nujni rešitvi. Pri tem bogastvu nastanejo različna vprašanja. Velika je točka, ali bi prospeh vedno trajal, ali je Amerika res postala gospodarska konjunktura. Tudi pred vojno, v dobi, ko je Amerika še globoko tičala v dolgovih, so tam nastala dobra leta, ki so pa kar čez noč vodila do kaosa v gospodarskem življenju. Sedem debelih krav, katere ima sedaj Amerika, bodo lahko škodovala ameriški gospodarstvu, kajti ni izključeno, da zna slediti dobi konjunktura doba depresije. Na splošno pa prevladuje mnenje v vseh gospodarskih krogih, da bo prospeh trajal, sporno je le vprašanje o stabilizaciji gospodarstva, oziroma pot do tega velikankega cilja. Nadaljnje vprašanje je, ali bo mogoče vzdržati razliko med mezdami in ceno. Mezde so se od leta 1913. do danes podvojile, a cene življenjskih potrebščin so se dvignile samo nekaj nad 1 1/2 predvojnne višine. To je, da se razumemo: ako vzamemo leto 1913. s 100, se je mezda dvignila na 230, cene pa stoje nekako na 153, in kar je važno, stoji s tendenco navzdol. Radi tega je tudi realni dohodek za eno tretjino višji od 1913. Mezde se višajo, a cene so stalne. To stanje daje delavcu poseben občutek in ga vzpodbuja h kupovanju, to je k velikemu konsumu. Pri tem je oveljavila Fordova teorija o visokih plačah za povzdigo konsumna. Na drugi strani hoče imeti od teh velikih dohodkov precejšen del posestniki hiš. Delavec hiti, da svoje prihranke čimprej dene v zid, tako da danes precejšen del naroda živi v lastni hiši; oddat tudi velikanška gradbena konjunktura. Letno se v Ameriki zgradi za najmanj 7 milijard vrednosti.

Nastane vprašanje, kako je mogoče tako velika razlika med cenami in med mezdami. Da to razumemo, je potrebno, da se malo pobliže ogledamo ameriške prilike. Razlika sloni na treh stebrih in le ti so: skrajna racionalizacija podjetij in povisana produktivnost, ceneno delo tujine, katero drvi v različnih oblikah na ameriški trg, in slednji težki položaj gotovega dela farmerjev (kmetov).

Problem ameriškega poljedelca je danes za Ameriko velik socialen problem. Razlika pri farmerju med delodajalcem in delavcem ni velika, oziroma se skoraj ne opazi, medtem ko se v industriji oba faktorja dobro zavedata položaja, kakor se tudi zavedata, da sta se oba dvignila na račun tretjega, in ta je farmer. Poljedelsko ministrstvo je izražalo, da je čisti dohodek ameriškega farmerja padel v dobi od 1909. do 1925. od 20% na 10,2%. Farmerji morajo prebiti nize cene kakor tudi višanje mezd, ne morejo pa držati isti tempo kot industrija v razprodaji produk-

tor. Poljedelstvo v Ameriki zavisi po večini od tujine, le-ta pa je obubožala in njena kupna moč je padla. Poizkusili so tudi tu z valorizacijo produktov, seveda z državno pomočjo. Sicer to ni toliko važno, a tipično je dejstvo v borbi farmerjev za trg, da se stremi za tem, da bi se drago delovno moč nadomestila s stroji. Ameriški poljedelec stremi za popolno motorizacijo poljedelstva. Na ta način upajo dvigniti dohodek in s tem znižati stroške.

Za razumevanje nadaljnjega moramo pomisliti na sledeče: Ali bo mogoče kompenzirati višajočo se mezdno v dolarjih s še bolj višajočo se produkcijo? Tehnično organizatorično napredek traja nadalje in se razvija v podrobnosti. Industrija obdeluje trg, da doseže pravo razmerje med sposobnostjo in dohodki. Tri nove vire prihrankov išče ameriška industrija, in sicer znižanje stroškov pri razdeljevanju produktov na podlagi racionalizacije trgovine, ceneno delavno moč na jugu Unije in v inozemstvu, čigar kupno moč je treba zvišati z izdatnimi posojili.

Racionalizacija trgovine je že skozi tri leta parola H. Hooverja. Prvi korak je bil po ameriško napravljen potem sijajno organizirane statistike, ki je obsegla vse panoge trgovskega delovanja pričenši s produkcijo sirovin pa tja do vsestranskega konsumna. Propagirajo se visoke mezde. Cene delovnih moči pa vabijo industrijo na kraj, kjer je le teh dovolj na razpolago, ameriška tekstilna industrija potuje na jug, ravno tako druge industrije, kjer sluti boljše bodočnost in večji dobiček. S tem si upa pomagati industrija, da obdrži ravnovesje vsaj za nekaj časa med ceno in kupno močjo dohodkov. Strokovnjaki cenijo ameriški prihranek na 48 milijard dolarjev, katere pa ne mislijo naložiti v domovini. Obsejna mera v tujini in drugi interesi silijo dolar iz meje države v tujino. Da bo ameriški farmer še nadalje zamogel nositi breme med mezdami in ceno, je treba dati tujini možnost produkta Amerike konsumirati, to pa se doseže na ta način, da dobi tujina izdatne kredite na svetovnem denarnem trgu, kateri zvišajo njeno konsumno moč. Poleg vseh uspehov ima torej Amerika še veliko skrb in ta je njena industrija sama. Ameriška industrija je danes v organizaciji prekosila sama sebe, tako da danes lahko govorimo o nekem prerazvoju. Amerikanci trdijo, da je njihova industrija danes zaposlena samo s šestdeset do osemdeset od sto kapacitete in pravijo: ako bi delovali s sto odstotki zmoglosti, bi morala nastati popolna dezorijentacija in katastrofa industrije.

Problemi trusta, proti kateremu so se vodili hudi boji, so danes precej omiljeni, namreč delavec in meščan sta postala mala kapitalista in trusti so jim znali s spretno politiko potisniti precejšen del delnic v njihove roke in jih narediti za člane in solastnike trusta.

Kakor vidimo, ima tudi Amerika pri vsem svojem bogastvu ogromne skrbi, njena moč, ki sloni na dolarju, ni tako trdna, kot bi si mislili. Ako pa pogledamo na njeno moralno silo, opazimo, da je Amerika zmebanizirala človeka, ga potisnila v vrsto strojev ter mu odvzela sleherni lastno voljo. Danes nastaja že vprašanje, kaj bo z ameriškim človekom. Lahko rečemo, da on propada, se zavaja v materializem brez moralne sile z nekako samozavestjo, ki je zgrajena le na materialnem bogastvu in ki lahko vodi napram propasti. Tudi to je važen problem in tudi tega hoče Amerika rešiti, ona kliče še bolj ko Evropa po človeku z moralno silo in idealizmom.

G. G.

Prihodnje zasedanje senata

se bo pričelo 7. februarja

RIM, 28. Na podlagi sporazuma med načelnikom vlade in predsednikom senata on. Turatijem je bilo določeno, da se bo pričelo prihodnje zasedanje senata dne 7. februarja t. l. ob 16. uri. Na dnevnem redu bo 59 zakonovskih načrtov glede zakonitve raznih ukrepov vlade.

„Foglio d'Ordini“

in podaljšanje odpovednega roka italijansko-jugoslovanske prijateljske pogodbe

RIM, 28. Danes zvečer je izšel „Foglio d'Ordini“. Na uvodnem mestu prinaša pod naslovom „Za šest mesecev“ sledeči kratki članek:

„Podaljšanje odpovednega roka prijateljske pogodbe, ki je bila podpisana l. 1924 z Jugoslavijo, za 6 mesecev, priča se enkrat o dobri volji Italije in o duhu, ki jo preveva.“

„Šest mesecev je dovolj dolga doba za razjasnitev in ureditev odnosov med obema državama, če obstoja ista dobra volja tudi na jugoslovanski strani.“

„Pretekla štiri leta so dokazala, da ostanje diplomatiji protokoli mrtve črke, če jih ne obdaja ozračje pristranskega prijateljstva, ki mora pronikniti tudi v velike ljudske množice.“

„To ozračje je na jugoslovanski strani docela manjkalo. Tisk je bil enodušno sovražan proti Italiji. Armadi, italijanskemu narodu, fašistovski režimu in voditeljem fašistovskega režima niso bile prihranjene niti najgrozovitejše žalilne niti najsmesnejše obrekovanja niti najbolj neumne laži.“

„Pri vseh jugoslovanskih patriotičnih manifestacijah so se odigravale vedno burne protitalijanske in protifašistovske demonstracije. Tudi govori odgovornih političnih moči so zelo pogosto vsebovali hujškanja proti Italiji.“

„Vse priprave jugoslovanske armade so bile naperjene proti Italiji, na drugi strani pa si velika združena jugoslovanskega imperializma 'astijo vse italijansko ozemlje od Pule do Vidma.“

„Bili so trenutki, v katerih je jugoslovanska italofobija dosegla oblike prave besnosti, kakor n. pr. po podpisu pogodbe s Francijo.“

„To štiriletno divjanje slepega sovraštva pozna eno samo izjemo in sicer sprejem, katerega je bil deležen neki italijanski pisatelj v Zagrebu.“

„Prijateljska pogodba ni torej zboljerala globokih bistvenih odnosov med obema državama.“

„Za to ne nosi odgovornosti Italija, ki je z nettunskimi dogovori pokazala, da hoče napraviti nov korak naprej na poti prijateljskih odnosov, dočim ni Beograd v tem pogledu podvel ničesar.“

„Sedaj ima Jugoslavija šest mesecev časa, da ubere novo pot v svoji politiki napram Italiji, ki je velika država. Italija kot taka lahko čaka in se ne boji neznanke bodočnosti.“

Po tem debelo tiskanem uvodnem članku prinaša „Foglio d'Ordini“ nekoliko krajših člankov, v katerih komentira nekatere politične in gospodarske ukrepe, ki so se odigrali v življenju države in stranke, in ki so končno že znani iz časopisov. Končno prinaša „Foglio d'Ordini“ seznam fašistovskih pokrajinskih političnih tajnikov ki ga je predložil glavni tajnik načelniku stranke v odobritev. Za tajnike v pokrajinah Julijske Krajine so se predlagali dosedajni tajniki, in sicer inž. Cobol za Trst, inž. Caccese za Gorico, poslanec Mrach za Pulo, kapetan Host Venturi za Reko in dr. Mandel za Zadar.

Poslanec on. Giolitti

o svojih izjavah

RIM, 28. Ravnatelj parlamentarne politične revije comm. Cortini je on. Giolitti poslal naslednje pismo:

„Velečenjeni comm. Cortini! V vaši politični in parlamentarni reviji od 10. t. m., ki sem jo pravkar prejel, mi pripisujete neki intervju. Spominjam se, da ste mi v ljudno prišli voščiti novo leto in da sem imel takrat z Vami navaden razgovor, ki se zdaleka ni bil politične narave, in bi si ne bil nikoli predstavljal, da bi Vi iz njega lahko priredili intervju, ne da bi mi bil obvestil, ne da bi mi ga dal prečitati. Pa to naj bo. Hudo pri vsem tem je, da so Vam ušle ne točnosti, ki korenito spreminjajo moje mnenje. Prosim Vas da priobčite to le pismo v naslednji številki Vaše revije. Vdani Giovanni Giolitti.“

Zlato kritje bankovcev

maša 57.20 od sto

RIM, 28. Danes objavlja ravnateljstvo zavoda „Banca d'Italia“ podatke o njegovem stanju dne 10. januarja t. l., iz katerih sledi, da znašajo zlate rezerve v zlatu in zlatih valutah 12.105.640.357.02 lir proti 21 milijardam 160.012.611 liram, ki se nahajajo v obtoku kot bankovci (19.768.463.121), bančna nakazila in depoziti. Potemtakem znaša zlato kritje papirnatega denarja v obtoku 57,20%, kar jasno priča, dodajajo rimski listi o izvrstnem stanju, v katerem se nahajajo državne finance.

Preiskava o fašjih

RIM, 28. Načelnik vlade je odredil preiskavo o številu fašjev, ki obstojajo v kraljevini, in o njihovem političnem zadržanju, to je, če in v koliko se ravna po predpisih discipline in harmoničnega delovanja v duhu strankinih pravil. Preiskava je dognala sledeče: Število obstoječih fašjev znaša 9729, število fašjev, proti katerim se ne da ničesar reči, znaša 8848, število fašjev pa, katerih zadržanje ni zadovoljivo, znaša 881, to je komaj 9 od sto vseh obstoječih fašjev. K tej poslednji številki, pravijo rimski listi, pa je treba pripomniti, da je nezadovoljivo zadržanje fašjev treba pripisati izključno le posebnim interesom in sporom lokalnega značaja, ki nimajo ničesar skupnega s idejno vsebino fašizma in z disciplino fašistovske stranke, kateri so tudi ti fašji neomajno zvesti.

Razsoda rimskega prizivnega sodišča v mezdnam sporu med brodolastniki in mornarji

RIM, 28. Danes se je pred rimskim prizivnim sodiščem nadaljevala razprava o mezdnam sporu med brodolastniki in mornarji. Prvi je povzel besedo državni pravdnik comm. Cioffi, ki je v daljšem govoru zastopal stališče, da sedanje plače mornarjev nikakor ne morejo biti znižane. Za državnim pravdnikom sta govorila še zastopnika brodolastnikov in mornarjev, ki sta zagovarjala interese svojih strank. Po dolgem, tri in polurnem posvetovanju sodnega dvora je bila ob 20. uri proglašena razsoda. Višjemu osebju tovornih ladij, poveljnistvom tovornih, potniških in mešanih ladij, uradništvu, nastavljenemu pri podjetjih potniških in mešanih ladij se plače ne smejo znižati, ampak morajo ostati iste, kot so bile 31. decembra 1927. Nižjemu osebju tovornih, potniških in mešanih ladij pa se plače od 31. decembra 1927. dalje znižajo za 15 lir pri kategoriji mornarjev ter več ali manj temu primerno pri ostalih kategorijah.

Francoski listi

o članku rimskega „Giornale d'Italia“

RIM, 28. Rimski „Giornale d'Italia“ prinaša naslednjo vest iz Pariza: „Temps“ je priobčil že sinoči, danes pa priobčuje tudi nekateri drugi listi, toda ne vsi, brez komentarja brzojake agencije „Havas“, ki se glasi dobesedno:

„Rim, 27. — „Giornale d'Italia“ se trudi dokazati na treh stolpcih dolgem članku na prvi strani, da pripravlja Jugoslavija vojno, in želi, da bi Francija odločila glede svoje odgovornosti.“

„To brzojavko so prinesli skoro vsi listi pod naslovom: „Čuden članek lista „Giornale d'Italia“. „Temps“ je priobčil sinoči v glavnih brislih in brez komentarja tudi članek tega lista, v katerem slednji odgovarja na članek lista „Manchester Guardian“.“

K tej brzojavki svojega poročevalca dodaja rimski list sledeči kratki komentar: „Francoski listi priobčujejo brez komentarja. Ne zahtevamo komentarjev, ampak bi si želeli, da se mesto o „čudnem članku“ lista „Giornale d'Italia“ govori najraje o „čudnem dokumentu“ srbsko-hrvatsko-slovenske „Armade.““

Italijansko-romunsko zblizanje

in francoski tisk

PARIZ, 28. Spočetka je pariški tisk raje molčal o posetu romunskega zunanjega ministra Titulescu v Rimu. Pač je objavil daljša ali krajša poročila o njegovih dveh sestankih s ministrskim predsednikom Mussolinijem, o njegovih izjavah italijanskim in inozemskim novinarjem, komentiral pa ni ne sestankov ne izjav romunskega ministra. To zadržanje francoskega vladnega tiska so pripisovali nekateri tukajšnji politični krogi govoric, češ da francoski merodajni politiki ne želijo, da bi se povodom pomembnih izjav in zadržanj, ki ga je sedaj pokazal minister Titulescu, razširile v javnosti morda neresnicne vesti o spremembi v romunski zunanji politiki.

Danes pa so se bavili s posetom romunskega zunanjega ministra v Rimu oficijozni „Petit Parisien“, „Petit Journal“, „Quotidien“ in drugi listi. Prvi tolaži nekatere politične kroge, ki so se bili radi zadržanja ministra Titulescu v Rimu razburili, češ da se res pripravljajo spremembe v romunski zunanji politiki. List podčrta, da se je z izjavami ministra Titulescu nasprotno razjasnila marsikaka temna zadeva in da je treba končno zblizanje med Italijo in Romunijo le odobravati, ker se s tem uprav olajšuje ureditev nesporazumljenj med Francijo in Italijo.

„Petit Journal“ pa se bavi z razgovoroma med ministrskim predsednikom Mussolinijem in zunanjim ministrom Titulescom z drugega stališča ter pravi, da se sedaj po teh razgovorih protest radi znanega incidenta pri S. Gotthardu ne bo predložil Družbi narodov, marveč se bo zadeva rešila diplomatskim putem.

„Quotidien“ pa povdarja, da je fašizmu uspelo, docela si pridobiti Romunijo za svoje politične namene. Romunska zunanja politika se je, posebno glede Balkana, po njegovem mnenju popolnoma prilagodila zunanji politiki fašizma.

Izjave Ljuba Davidoviča

o združitvi demokratskega združenja in kmetno-demokratske koalicije

BEograd, 28. Včeraj je Davidovič napovedal, da bo na prihodnji soji demokratskega poslanskega kluba, ki se vrši v ponedeljek, brezposlojno zahteval odločitev glede osnovanja enotnega demokratskega bloka, ki bi ga tvorili potom najstarejšega sodelovanja in pod skupnim predsedništvom in vodstvom demokratskega združenja in kmetno-demokratske koalicije. Ta izjava je vzbudila živahne komentare beograjskih političnih krogov. Posebno se ti krogi opirajo na Davidovičovo zatrdilo, da sedaj ne bo ostal na pol poti ter da se bo, četudi bi mu sledilo samo 5 poslancev, pridružil kmetno-demokratski koaliciji.

Medtem doznavamo, da se pogajanja med ministrskim predsednikom in Radicem nadaljujejo in da gre do tega, da bi se pod Vukičevićevim vodstvom ustanovila koncentracijska vlada.

Sozljaj čehoslovakega ministra povodom smrti ministra dr. Saviča

BEograd, 28. Čehoslovaki minister za narodno zdravje dr. Tiso je naročil čehoslovakega poslaniku v Beogradu Sebi, naj v imenu svoje vlade izrazi jugoslovanski vladi sozljaj povodom smrti ministra za narodno zdravje dr. Aleksandra Saviča ter položi na njegovo krsto venec.

Pred novim posetom čehoslovakega parlamentarca v Beogradu

BEograd, 28. Prihodnji terek bo čehoslovaki parlamentarna delegacija, ki poseti jugoslovansko prestolnico, določila program svojega oficijelnega poseta. Čehoslovaki delegaciji, ki pride v Beograd, tvorijo vsi trije češki agrarci, po dva člana češke in slovaške ljudske stranke, čehoslovake socialno-demokratske stranke, narodnih socialistov, nemških nacionalnih demokratov, nemških zemljoradnikov in eden nemški kršč. socialist.

Odlikovanja jugoslovanskih ministrov

BEograd, 28. Zvečer smo doznali, da so bili vsi člani vlade izvrzmi ministrskega predsednika odlikovani z visokimi odlikovanji. Minister vojne in mornarice general Hadžić je dobil Karadjordjevo zvezdo II. stopnje, ministra dr. Marinković in dr. Spa-

F. SMOKEC - ŽIBERNA

Trst, Via Cesare Battisti 20, tel. 3841
pere in lila vsakovrstno perilo,
čistilni kemikalije in barva obleke

RYA je originalno mazilo RYA
ki odpravi radikali RYA
KURJA OČESA
Dobiva se v vseh lekarnah,
po znižani ceni L. 3.—
FARMACIA SPONZA Via Tor S. Piero 10, Trieste

Odprta je
lekarna v Barkovljah
Riviera 5
Lastnik L. HARABAGLIA.
(1269)

ho sta dobila Karadjordjevo zvezdo IV. stopnje. Minister dr. Kumanduri je bil odlikovan z redom Belega Orla III. stopnje, vsi ostali ministri pa so bili odlikovani z redom sv. Save I. stopnje.

Jugoslovansko-madžarska pogodba za direktni železniški tarif
BEograd, 28. Med jugoslovansko in madžarsko vlado so se pričela pogajanja za direktni železniški tarif. Pogajanja se vrše v Ercegovem v Boki Kotorski in bodo zaključena sredi februarja.

Nesporazumljenja med jugoslovanskimi muslimani

SARAJEVO, 28. Semkaj je došel dr. Spaho radi napetosti, ki je nastala med reformističnimi in konservativnimi muslimani radi novih reform, za katere se je zavzel celo Raif-Ulema. Dr. Spaho bo skušal pomiriti razprte muslimane, ki so za jutri sklicali dve skupščini.

On. Turati v Benetkah

BENETKE, 28. Jutri se bo vršilo v Benetkah zborovanje zveznih vodstev fašistovske stranke iz Benetke in Julijske Benečije. Ob tej priliki bo prišel semkaj tudi generalni tajnik fašistovske stranke on. Turati.

Težka železniška nesreča

RANGOON (Birmanija), 28. Na železniški progi Rangoon — Mandalay se je pripetila nesreča, pri kateri je izgubilo svoje življenje 20 oseb, več ali manj težko ranjenih pa je bilo 29 potnikov. Vlak je skočil s tira in se zvrnil v reko.

Romanopis Blasco Ibanez umrl

PARIZ, 28. Opoldne je došla iz Mentona vest, da je umrl znan španski romanopisec Blasco Ibanez. Pisatelj je že dalj časa bolehal na vnetju pluć in bronhijev. Izdihnil je davi ob 3.30 v vili Fontanarossa. Ob njegovi smrti postelji je bil njegov sin Sigfrid.

Tedenski pregled

Trst, 28. januarja 1928.

ITALIJA

Fašistovska stranka se je tekom tega tedna precej gibala. Vodstvo stranke se je sestalo v sredo in je njegov sestanek obsegal priprave za zasedanje velikega fašistovskega sveta, katero se bo v kratkem pričelo. Preteklo soboto se je vršilo v Milanu zborovanje fašistovskih vodstev iz vseh pokrajin Lombardije in Tridente Benečije. Zborovanja se je udeležil glavni tajnik stranke on. Turati. Na zborovanju fašistovskih vodstev je imel dolg govor, govoril pa je tudi zvečer na fašistovskem shodu. Slično zborovanje se bo ob navzočnosti on. Turatija vršilo jutri v Benetkah. Tu se bodo zbrala fašistovska vodstva iz Benečij in Julijske Krajine.

V četrtek se je spet enkrat sestel osrednji mednarodni odbor. V poslednjem času se je razširil delokrog pokrajinskih mednarodnih odborov pri dolečevanju cen tudi na oblačila. O tem je osrednji mednarodni odbor na svoje poslednjem sestanku prvič razpravljali.

Pri delovanju vlade za razvoj gospodarstva in korporacijsko ureditev države je treba omeniti še dve stvari: V sredo je pri-

del s svojim delovanjem upravnih svetov konvencije za zemljiške melioracije. Minister Belluzzo je imel ob tej priliki govor, v katerem je poudaril, da bo treba skrbeti predvsem za melioracije zemlje v južni Italiji. Končno je bil predložen v petek kralju v podpis ukaz o preureditvi višjega gospodarskega sveta, katerega novi ustroj bo zasnovan na podlagi korporacijske uredbe države.

Sinoči je prestolonaslednik princ Humbert s krlžarko »S. Giorgio« zapustil Italijo. S tem je pričel daljše potovanje po italijanskih kolonijah v Afriki. Najvažnejši dogodek v političnem življenju tega tedna pa je poset romunskega zunanjega ministra Titulescu v Rimu, kamor je prispel v torek. Z ministromskim predsednikom Mussolinijem je imel dva sestanka, v političnem pogledu je bil drugi bolj važen kot prvi. Na tem drugem sestanku, ki se je vršil v sredo proti večeru, sta razpravljala o splošnih političnih vprašanjih in še posebej o vprašanjih, ki se nanašajo na italijansko-romunsko odnose.

O tem in še marsičem drugem je govoril minister Titulescu novinarjem, ki jih je v Rimu tekom tega tedna trikrat sprejel.

Po svojem sestanku z on. Mussolinijem jim je dejal, da je Romunija skrajno miroljubna država, ker nima več nikakih nacionalnih aspiracij, da je trdno uverjen o miroljubnosti italijanske politike in da nimata obe državi nikakih nasprotujočih si interesov, tako da bodo lahko postajali odnosi med njima vedno bolj tesni. Glede Rusije je takrat dejal, da bi Romunija rada pričela pogajanja za zblizanje s to državo, da pa Rusi še vedno ne morejo pozabiti Besarabije in se spričo tega nečesto pogajati o kakem takem zblizanju.

V četrtek popoldne je v drugi sprejel italijanske novinarje. Takrat jim je govoril o vedno večjem italijansko-romunskem prijateljstvu, o Mali antanti, o kateri je dejal, da strema po ohranitvi miru v okviru obstoječih pogojev. Dejal je, da je tradicionalna politika Romunije, da se ohrani svoboda in neodvisnost Albanije. Glede protesta Male antante, ki se namerava predložiti Družbi narodov, pa je rekel, da Mala antanta ne bo podzvela nikakega skupnega koraka, ampak da bo le ena izmed treh zaveznic opozorila svet Družbe narodov na vtihtapljenje orožja v Madžarsko.

Včeraj pa je minister Titulescu sprejel zastopnike inozemskih listov. Dejal jim je na tozadevna njihova vprašanja, da bo romunska vlada v prijateljskem duhu rešila vprašanje lastnih bivših sovražnikov na ozemlju romunske države. O balkanskem Locarnu je končno rekel, da je izvedljiv le potem diplomatičnega dela in sporazumov med balkanskimi državami.

INOZEMSTVO

Ze dvakrat smo v naših pregledih omenjali pogajanja za podaljšanje odpovednega roka italijansko-jugoslovenskega prijateljskega pakta, ki je bil sklenjen pričetkom leta 1924. v Rimu. Končno je bilo v sredo zvečer objavljeno poročilo, da sta se polnočna zastopnika obeh vlad, italijanski poslanik v Beogradu general Bodrero in jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković sporazumela o tem, da se odpovedni rok pogodb podaljša za dobo šest mesecev do 28. julija 1928. Povodoma sklenitve tega dogovora je poslanik general Bodrero v četrtek zvečer priredil svečano večerjo, katere se je udeležil tudi dr. Marinković.

Medtem se je pričelo zasedanje jugoslovenske narodne skupščine, ki ji je bil kot poglavito vprašanje predložen državni proračun za leto 1928-29. Do zadnje potankosti ga je sicer že proučil in odobril finančni odbor skupščine, ki je na svoji poslednji seji, dan pred pričetkom zasedanja narodne skupščine, to je v ponedeljek, sprejel tudi finančni zakon, ki je bil državnemu proračunu priložen.

V petek je umrl v Nišu radi zastrupljenja krvi aktivni minister za narodno zdravje dr. Aleksander Savić. Bil je zdravnik-strokovnjak in si je kot minister mnogo prizadeval, da bi zboljšal stanje jugoslovenskih zdravstvenih ustanov. Za njegovega namestnika je bil imenovan minister dr. Andrić.

V četrtek so bolgarski listi

objavili vest, da je grški poslanik v Sofiji uradno obvestil bolgarsko vlado, da je Grčija pripravljena pričeti pogajanja za ureditev vseh vprašanj, ki otežujejo razvoj normalnih odnosov med grško in bolgarsko vlado. V ta namen bo prišel v kratkem v Sofijo posebni pooblaščenec grške vlade.

V poslednjih dneh so inozemski listi precej bavili z rusko zunanjo politiko. V Londonu je bil tekom tega tedna napovedan ponoven sestanek med angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom in Litvinovim. Po tej napovedi se bosta sestala spet v Ženevi, in sicer o prihodnjem zasedanju odbora Družbe narodov za arbitražo, varnost in razorožitev. To vest so potrdili tudi moskovski listi. Istočasno iz Moskve sta došli še dve drugi vesti, ki pritača o intenzivnem delovanju sovjetske vlade, da si s pogodbami in sporazumi zajamči varnost pred zunanjimi političnimi sovražniki in napredek svoje zunanje trgovine. V Moskvo sta namreč v petek prispela dva pooblaščenca poljske vlade z nalogo, da načneta priprave za pogajanja, ki naj bi se zaključila s sklenitvijo rusko-poljske trgovinske pogodbe. Druga vest pa se nanaša na zaključitev pogajanj za zblizanje med Rusijo in Japonsko oziroma na sklenitev tozadevnega sporazuma. V to sverho bo glasom te vesti ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin v kratkem odpotoval v Tokio.

Politične beležke

Koliko so razposodile Zdržene žave inozemstvu v leta 1927.

Nad vsako pričakovanje hitro rastejo letne vsote investicij Zdrženih držav v inozemstvu. V prvih povojnih letih so se držale še pod milijardo dolarjev, l. 1926. so dosegle 1¼ milijarde in prošlo leto že preokročile 2 milijardi dolarjev. To se pravi, leta 1927. so izposodile Zdržene države inozemstvu kakih 40 milijard naših liri! Medtem ko je bilo narodno gospodarstvo Zdrženih držav pred vojno zadolženo inozemstvu za vsoto 4 milijard dolarjev, ima sedaj imetja v inozemstvu za 14½ milijard dolarjev. — Kam pa razposujejo Amerikanci svoje dolarje? Povsem napačno bi bilo misliti, da absorbira Evropa največji del ameriških posojil. Glavna domena za imperialistično udejstvovanje kapitalizma Zdrženih držav so ostali deli ameriškega kontinenta: Kanada, Centralna Amerika in Južna Amerika, kajti vsoto preko dveh milijard dolarjev, razposojenih leta 1927., se porazdeljuje na posamezne kraje tako-le: na Evropo odpade 885, na Kanado 475, na Južno Ameriko 472 milijonov dolarjev. Še bolj očitno pa se prikazuje važnost ostale Amerike kot interesne sfere kapitalizma Zdrženih držav iz podatkov o razdelitvi celokupnih dosedanjih inozemskih posojil. Imetja Zdrženih držav v inozemstvu v iznosu 14½ milijard dolarjev se namreč porazdeljuje tako-le: na Evropo 4.327 milijonov, na Kanado 3.922 milijonov, na Južno Ameriko 2.915 milijonov dolarjev. Sama Kanada s 6½ milijoni prebivalcev dolguje skoro toliko kot Evropa. Vpliv Zdrženih držav v Kanadi, katere je dominijon angleškega imperija, postaja radi tega vedno večji, kar ne prija Angležem in tvori tudi eno izmed mnogih točk gospodarskega nesoglasja med obema državama. Na Centralno Ameriko odpadejo skoro tri milijarde dolarjev, ker je razmeroma glede na gospodarski pomen teh krajev jako dosti. Ravno kar nam kažejo politični dogodki v teh krajih, kako odločno (s pomočjo vaj vojaške sile) branijo Zdržene države tam svoje gospodarske interese. Vsota 2¼ milijard dolarjev, ki odpade na Južno Ameriko, se ne more imenovati glede na veliko gospodarsko moč teh krajev neizmerno visoka. Vsekakor pa razburja tamkajšnje latinsko prebivalstvo trajno prodiranje severno-ameriškega kapitala in raste v njem odpor proti eventualni nadvladi Zdrženih držav.

Podatki o ljudskem štetju na Turškem.

Osrednji urad za ljudsko štetje na Turškem bo izdal v kratkem priročnik knjigo v turškem in francoskem jeziku o rezultatih ljudskega štetja, ki se je izvršilo v lanskem letu na Turškem, in sicer po vilajetih, okrožjih in občinah.

V tej knjigi bodo navedeni tu-

di podatki o številu prebivalstva v predvojni dobi.

V Carigradu je prebivalo pred svetovno vojno 1.000.000 duš — 469.000 žensk in 530.000 moških — po ljudskem štetju od 28. oktobra 1927 pa se je izkazalo, da šteje bivše glavno mesto Turške sedaj samo 706.000 prebivalcev, med katerimi je 392.000 moških. Število prebivalcev Carigrada je padlo torej za eno celo tretjino, in sicer je padlo najbolj število moških. Razlog tiči v dejstvu, da je bila Turška udeležena v poslednjih letih pri mnogih vojnah (tripolitanška, balkanska in svetovna), pa tudi v tem, da so se vsi osrednji državni uradi premestili v Angoro, novo glavno mesto turške republike.

Gdansk in Poljska

Gdansk je postalo po svetovni vojni, kakor znano, svobodno mesto pod pokroviteljstvom Družbe narodov. Prejšnja deonizirana gdanska vlada ni bila nič kaj naklonjena poljski republiki. Spori med njo

in Poljsko so povzročali Družbi narodov mnogo preglavic. Sedaj so se razmere spremenile. Na vlado so prišli socialni demokrati in liberalci, ki so že tekom vojne agitacije poudarjali v svojem programu, da morajo postati odnosi med Gdansk in Poljsko čim tesnejši in prijateljski, ker je baš od tega odvisen povojni razvoj pristanišča in s tem tudi usoda cellega mesta. Ko se je sedaj v novi koalicijski vladi, ki jo tvorijo socialni demokrati, liberalci in centrum, vršila razprava o smernicah bodoče politike, je voditelj centruma prelat Sawatsky izjavil, da je bil tudi centrum vedno za sporazum s Poljsko.

Koliko škoda je povzročil državni prevrat markala Pilsudskega na Poljskem?

Šele sedaj je bila zaključena uradna registracija škode, povzročene povodom majajskega prevrata l. 1926. na Poljskem. Skupna škoda, povzročena zasebnikom, znaša 750.000 zlotov.

DNEVNE VESTI

Trst in Hamburg

Včeraj smo podali nekoliko številk, ki so se nanašale na promet v lanskem letu v primeri s podatki za l. 1927. In 1913. Ugotovili smo razveseljivo dejstvo, da gre naraščanje prometa svojo pot dalje in da se lahko z gotovostjo predvideva, da se bodo zopet dosegle predvojne številke. Obenem smo opozorili na potrebo največje previdnosti s strani prizadetih gospodarskih krogov sprito trdovratne konkurence Hamburga. Danes moremo zabeležiti en dogodek, ki daje našim besedam konkretno vsebino.

Pogajanja med Čehoslovako in nemško vlado za ustvaritev proste luke v Hamburgu za čiški tranzitni promet so se dovedla ugodno do zaključka. Nekateri formalnosti, katere še manjkajo, se bodo mogle bržkone tudi v kratkem izvršiti brez ovir. Ta pogajanja stojijo nekoliko v zvezi s prekopom, ki bo vezal reke Labo, Odno in Donavo in kateri se bo pričel v kratkem graditi. Inženirski načrt je dovršen in sprejet. Tako bi bil torej Hamburg zvezan s plovnim prometno cesto vse do česke Donave. Ker je plovní promet dosti cenejši kot železniški, je jasno, da pridobi s tem Hamburg dosti v svoji konkurenčni sposobnosti nampram Trstu. Češki minister javnih del je tudi izjavil, da se more pričakovati, da bo čiški tranzitni promet v Hamburgu, ki znaša sedaj letno 1,7 milijonov ton, narasel po dovršitvi navedenega prekopu na 3 do 4 milijone ton. Gradba tega prekopu na čehoslovških tleh stoji v okviru velikopoteznih načrtov za povečanje in zboljšanje splošne prometne mreže v Čehoslovski. Posebno se namerava elektrificirati pogon državnih železnic v velikem stilu, tudi gradba 5 avtomobilnih cest je projektirana. — Z ozirom na gradbo novega prekopu in večanje plovnega prometa v Češki se že govori o ustanovitvi novih paroplovnih družb. Največji ponos sedanje Češke bi pač bila možnost držanja lastne mornarice in prometne zveze s lastnimi parniki med Oceanom in kontinentalno domovino.

Priznalk brigade „Sassari“
Brigada „Sassari“, ona izmed najslavnejših višjih enic italijanske armade, je imela včeraj na dvorišču vojašnice Viktorja Emanuela III. pomemben praznik. Vrhila se je proslava znanega na Col del Rosso, kjer se je sardinska brigada posebno izkazala v zadnji vojni.

Svečanosti so se udeležila vsa vojaška oblastva in številni zastopniki civilnih oblastev. Slavnostni govor je imel poveljnik brigade general Corso, kateri je orisal krvavi potek napada — padlo je 67 oficirjev 1011 vojakov — ter pomen izvojevanega zmage.

Po proslavi so bile razdeljene med vojske brigade denarne nagrade, knjižice o zgodovini brigade in spominske razglednice. Zastopnikom oblastev je poveljnikvo priredilo pogostitev s fastnim vermouthom. Ob 14.30 je bila prirejena v Teatro Nazionale za vojske brigade posebna kinematografska predstava.

Jubilejni zbornik za petdesetletnico Ottava Zupantič

Uredil Fran Albrecht, Ljubljana 1928. Izdaja Ljubljanskega Zvona. Založila Tiskovna zadruga. 121 str. in 8 slik v bakrotisku. Cena brošurani knjigi Din 42.—, v platno vezani Din 56.—, poštnina 3 Din.

Za Zupantičev jubilej je izdala Tiskovna zadruga knjigo, ki bo razveselila vse njegove številne čestitelje in ki se lahko že po vnašni opremi, po krasnih umetniških prilozah uvrsti med najlepše knjige, kar jih je izšlo v poslednjih letih na slovenskem knjižnem trgu.

Zbornik obsega 11 člankov, ki z raznih strani osvetljujejo pesniško-

vo življenje in delovanje. V uvodnem članku podaja zbornikov urednik splošno sliko Zupantičevega pesniškega značaja in razvoja. Jedrnato, lahko umljivo, a vzlic temu do dna segajoče je označena pesnikova umetniška osebnost. Posebno zanimiva so pisma Ketteja, Cankarja in Murna Zupantiču. Pisma so krepko in od kraja do konca interesantno čtivo. Za pisma se vrsti več razprav o Zupantiču kot umetniku, mislecu. Napisali so jih B. Borko, Ivan Roman, Jos. Vidmar, Miran Jarc, Ivan Lah, Janko Glaser. A Debeljak razpravlja o Zupantiču kot prevajalcu. Fr. Albrecht pa podaja pesnikovo življenjske podatke, ki bodo rabili tudi prirediteljem Zupantičevih proslav na deželi. Jako važen del knjige so bibliografski podatki o Zupantičevem literarnem delu iz večstega peresa bibliografa dr. J. Slesingerja. Tu je prvič do malega zbrano vse, kar je pesnik objavil od l. 1894 pa do najnovejšega časa. S to bibliografijo smo dobili zanesljiv vpogled v Zupantičovo literarno delavnico. Ilustracije podajajo pesnika v različnih dobah, njegove starše, njegovo soprogo, družino, pesnikovo rojstni kraj Vinico.

Lepo, vsebinsko bogato knjigo, po kateri bodo radi posegli vsi, ki se želijo poglobiti v Zupantičovo poezijo, prav toplo priporočamo.

KJE NAROČIŠ NAŠ GLAS?

Mnogi poprašujejo, kje bi naročili Naš Glas. Uprava je v Trstu, ul. S. Francesco d'Assisi 20, I. podprava v Gorici, ul. S. Giovannu 7, I. Kdor pa ne more priti osebno v upravo ali podpravo, naj piše in pošlje denar na naslov: Naš Glas, Casella postale 348, Trst.

List stanje 15 L. Naročite ga takoj, ker je v zalogi le malo prvih števk.

Iz našega urada

A. M. Deluri: Vseled novejših odredb je mogoča revizija le na podlagi posebne prošnje. Potemtakem naj sirota prosi na podlagi kr. uk. 928, El. 25. Priložiti treba mrtvaški list matere in spricevalo mrtvaškega oglada očeta. Nasloviti pa je na: »Direzione Generale Pensioni di Guerra — Servizio Torre Redente — Viale del Re — Roma«.

Marija Žager - Padriše: Pridite čim prej v urad.

I. K. S. Pojasnila v »Edinosti« od 17. t. m., objavljena po »Informatore della Stampa«, ne prinašajo glede vojnih pokojnin nikakega novega elementa. Pojasnilo ima namen poudariti osnovna pravila kr. uk. 1491, ker se polno ljudi vztraja pri svojih neupravičenih zahtevah.

Upravitelci so morali prijaviti svoje zahteve v roku od 1. oktobra 1921. do 30. septembra 1925. Iztome tvori le slučaj invalida, kateremu se je zdravstveno stanje poslabšalo.

Marija vd. Leskovec - Trst: Draginska doklada je znitana pri direktnih pokojninah za 50.— lir mesečno (kosmatih), a pri indirektnih za 30.— kosmatih lir mesečno. Pri eventualnih nepravilnostih treba, da se obrnete na: »Direzione Generale della Cassa Depositi e Prestiti — Div. VI. — Roma«; vsekakor uredite stvar preko tržaškega šolskega skrbništva.

VI. Križnič - Kanal: Glasom žele na 14 specialne konvencije, sklenjene med Italijo in Čehoslovako, priče italijanskemu državljanu, ki je prebival vedno, nepretrgoma na tem ozemlju, zavarovana svota, menjana v lire po ključu 60%, izvenključ slučaj, da ni bila sklenjena med stranko in zavarovalnim zavodom drugačnja zavarovalna pogodba s plačljivo po drugemu ključu ali v kaki drugi valuti.

Omenjena konvencija je bila objavljena v Italiji s kr. uk. 9. januarja 1927, št. 105, v Čehoslova-

ški pa v z. d. z. 9. aprila 1927. št. 35.

Ivan Ivančič - Hrenovise: Vam je dovoljena pokojnina z uk. št. 2995 od 6. 12. 1927.

Do izplačitve pa boste morali čakati še par mesecev, ker mora akt romati še skozi nebroj uradov. Smo požurili!

Neža Renko - Slivje: Vaš akt se nahaja v preiskavi. Manjkajo še podatki o vzroku smrti pok. vojaka in informacije o ekonomskem stanju Vaše družine.

Ivan Valežič - Javorje: (za sirote). Ze 9 krat je bilo zahtevano spricevalo o nariškem pregledu in spricevalo onega zdravnika kateri je pokojnika zdravil, iz katerih naj bi bil razviden vzrok smrti, in iz katerih vzrokov naj bi se smatralo, da je obolenje, ki je povzročilo smrt, bilo v zvezi z vojaško službo.

Alečija Vrabec - Trst: Vaša zadeva se nahaja pod policijsko številko 076631 pri likvidacijskem odboru v zaključnem štadiju. Smo požurili!

Temaz Klavžar - Godovič: Manjkajo še nekatere informacije, katere so bile ponovno zahtevane.

Ivan Paulič - Gradnje: Manjkajo še dokumenti, ki so bili svočeno zahtevani in sedaj zopet požurjeni.

Marija Ivača vd. Rossanda: Premantura: Vaša zadeva se nahaja v zaključnem štadiju pri likvidacijskem odboru, kjer smo požurili.

Spech Anton - Piran: Ze 26. 11. 1927. je bil izdan ukaz št. 63306, kateri Vam bo, ako doseže še ni bil, v najkrajšem času vročen. Tajništvo.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu dne 29. januarja 1928.

Rojeni: 12; mrtvi: 10; poroka: nobena.

Iz tržaškega življenja

Negoda pri delu

Z avtomobilom resilne postaje je bil včeraj popoldne prepeljan v mestno bolnišnico 34-letni mehanik Emanuel Della Guiva, stanujoč v ulici Canova št. 21. Moč je pri delu v strojnem oddelku parka »Conte Grande«, ki ga dograjujejo v ladjedelnici S. Marco, padel sicer z majhne višine, a tako nesrečno med stroje, da si je zlomil desno ključnico, si požkoval prsni koš ter se pobil po glavi. Sprejeti so ga v kirurški oddelk. Zdraviti se bo moral kakih 5 tednov.

Porota

POSKUŠEN UMOR V TOVARNI ADRIA-SODA

Strelja na inženirja, ker je bil odpuščen iz službe

Včeraj so se vrata porotne dvorane zopet odprla občinstvu. V kletko so pripeljali Ciria Aiello, delavca v tovarni Adria-Soda v Trzinu, ki je obtožen, da je z morilnim namenom ustrelil dvakrat proti inženirju Mariju Muzzatiju iz Vidma in ga ranil v nogo. Omenjeni inženir je delovodja v tovarni v Trzinu in je dne 5. novembra lanskega leta odpuštil Aiella iz službe, kar je tega tako razkazilo, da je zagrešil zgoraj omenjeno dejanje.

Po dovršenih formalnostih procedure da predsednik pripeljejo obtoženca iz kletke in mu pove, česa je obdolžen, ter ga pozove, da porotnikom razjasni, kaj ga je privedlo do nesrečnega koraka.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

ZASEDANJE PRETURE

V soboto je pretura v Gorici zasedala v sledečih razpravah: 1) Stefan Rebek iz Sturija, 19-leten fant, avtomobilist po poklicu, je bil obdolžen, da je šel ob eni uri ponoči po Gorici ter imel pri sebi nož, večji kot ga pripisuje zakon. Ker ni bil še kaznovan, ga je sodnik obsodil samo na 100 L denarne kazni.

2) Peter Trevizan iz Gorice je obdolžen, da se je nahajal na cesti, in celo pijan, čez ure, določene mu po varnostnih organih (nahaja se namreč pod policijskim nadzorstvom). Nadalje je obtožen, da se ni javil na kvesturi, ko je bil pozvan.

Obtoženec pravi, da ni imel dela v Gorici, zato je ravno tiste dni neameraval iskat delo v Trstu; to je bilo tudi vzrok, da se je zamudil dalj ko navadno. Pijan pa ni bil.

Sodnik ga je obsodil na 2 mesece in 10 dni ječe ter na 30 L globe.

3) Franciska Stanc, služabnica v bolnišnici, si je neki dan izposodila od ene izmed strežnic suknjo. Ko je pa bilo treba suknjo vrniti, ni hotela vedeti nič o njej.

Obsodena je bila na 1 mesec in 15 dni ječe.

4) Kari Kocjančič je vršil službo

Obtoženec pripoveduje da je bil že del časa zaposlen v tovarni Adria-Soda v Trzinu kot pomožni mehanik in napovedal, ko nezaprižen čuvaj. V oktobru lanskega leta so zmanjkala v delavnici tri velika zobčasta koleca, a so se kmalu zopet našla.

Dne 5. novembra mu je bile vročene odpustnice iz službe. »Skušal sem poizvedeti za vzrok odpustitve in dejali so m', da se mora na splošno reducirati delavstvo. Zdelo se mi je pa, da se val delajo norca iz mene, posebnim delavci-tovariši. Otrnil sem se večkrat na inženirja Muzzatija iz ga prosil, da me zopet namesti, kajti moral sem vendar vzdrževati svojo družino. Inženir mi je tudi objubil, da se bo pobrigal za to«.

Predsednik: In vam je tudi našel delo v Trstu. V tovarni vas ni mogel več namestiti, kajti vi dobro veste, da je vzrok vašu odpustitvi bil v slabem izvrševanju vaše službe. Iz tovarne je zmanjkalo precej materiala.

Obtoženec: To ni res. Nismo nikdar govorili o Trstu.

Predsednik: Saj vam je celo spisal priporočilni list za gospoda Trevisinija v Trstu. Toda vi ste iz listič pomodelali in vzklili »V Trst ne grem!«

Obtoženec: To ni res.

Obtoženec nadaljuje: Usodnega večera sem našel doma ženo, ki je plakala, ker ji trgovec ni hotel dati več na upanje. Obe moji hčerki sta imeli tisti večer kos kruha za večerjo. To me je skrajno razburilo. Šel sem k inženirju in ga z solzami v očeh prosil, da mi pomaga. Odgovoril mi je precej rezko in tedaj se je zgodilo, kar veste...

Predsednik: Šli ste v tovarno po zadnjih vratih. Eni priči — čuvaj Lenardon — ste dejali: Grem k inženirju. Hoče me poslati v Trst, a jaz ne grem. Panes obračunam z njim.

Obtoženec: To ni res!

Predsednik: Koliko streliv ste oddali?

Obtoženec: Ne vem. Enega...

Predsednik: Inženir pravi, da ste trikrat skušali ustreliti, a je orožje vsakokrat odpovedalo. Nato ste stresli samokres in ustrelili. Inženir vas je hotel razorožiti, toda vi ste ga udarili v obraz in ustrelili v drugič. Ta strel ni zadell.

Obtoženec: Ne. Drugi strel je moral po nesreči uiti iz samokresa.

Predsednik: Po zločinu ste izrekli besede: »Med nama še ni vse končano!«, in potem tudi: »Mi je žal, da mi je smokres odpovedal. Inženir bi sedaj bil mrtov!«

Obtoženec: Po zločinu sem jokal.

Predsednik: Vi ste tekom vojaške službovanja bili tudi v norišnici?

Obtoženec: Trpel sem zelo nuz živčnih napadov. Imel sem nekdaj tudi neko obravnavo, a se ne spominjam zakaj.

Predsednik: Leta 1918 ste ranili podčastnika, ker vas je kaznoval. Vi ste bili tudi karabiner, kar je čudno. Ste li tudi v tej službi trpeli na živcih?

Obtoženec: Da!

Predsednik: Vi torej trdite, da ste v takem napadu streljali na inženirja?

Obtoženec: Bil sem brezumen.

Predsednik: Številne priče trdijo nasprotno!

Obtoženec: Se bojijo, da bi bile odpuščene, ali pa so podkupljene.

Predsednik: Tudi priznava sodnik, kateremu ste priznali, da ste streljali, ker vas je inženir žalil, je po vašem mnenju bil podkupljen?

Obtoženec molči.

Obravnava se nadaljuje v torek zjutraj.

Obtoženca branita očv. Franchini iz Trža in odvetnik Poillucci iz Trsta.

cestnega težača v Gorici. Postavno bi bil moral to javiti na kvesturi, pa tega ni storil.

Radi navedenega ga je pretura obsodila na 125 L denarne kazni ter na poravnavo sodnih stroškov.

Nepošten pismonoša

Majhen, rdečelichen Anton Fišer je bil pismonoša v Cerničah. Obdolžen je bil, da je odpiral priporočena pisma, si prilastil njihovo vsebino ter sam podpisoval poštne denarne nakaznice in jenal iz pošte denar. Te nerednosti in nepoštenosti so se dogajale precej časa. Da bi se pa prišlo temu neredu v okom, je prišel pregledovalni črniško pošto glavni pokrajinski načelnik. Pa je ugotovil primanjkljaje; ker je dobil tudi našeto naznanilo, da so bila posameznikom odprta pisma, je ukazal aretirati pismonoša Fišerja. Fišer je pri orožnikih vsa svoja dejanja točno priznal. Tako je pripovedoval pred tribunalom, a s pripombo, da je samo dvojce priporočenih pism popolnoma uničil.

Priče pravijo, da so jim sorodniki v tujini

Fišer je bil obsojen na 2 leti, 8 mesecev in 21 dni ječe ter na 217 lir denarne kazni ter na trajno izključitev od vseh javnih služb.

Pravda med odv. Menghijem in Miagostovichem

Pisali smo že o sporu med goriškima odvetnikoma Miagostovichem in Menghijem. Toda takrat se je bila radi bolezni odvetnika Menghija razprava prenesla. V soboto pa je pretura zopet zasedala v omenjeni obravnavi.

Da v kratkem ponovimo jedro spora med odvetnikoma, naj pojasnimo sledeče: Odvetnika Menghij in Miagostovich sta pri neki zapuštniški razpravi zastopala vsak svojo stranko. Pri tem pa sta se tako razgrela, da sta se v precej neprimernih besedah drug drugega ozmerjala. Miagostovich se je pri tem poslužil v skrajnem razbujanju tudi palice ter krenil z njo odv. Menghija po roki. Teh udarcev je bila deležna tudi gospa Bortolotti, ki je v rabuki skočila vmes.

Tudi danes je bila razprava nad vse živahna. Zagovorniki obeh odvetnikov so se zelo razgrevali in do pomirjenja, ki ga je predlagal eden izmed zastopnikov odv. Menghija, ni moglo priti.

Razprava je bila spet odgodena.

Odprte lekarne

Danes, v nedeljo, dne 29. januarja 1928, bodo odprte v Gorici sledeče lekarne: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden Contin, Corso Verdi št. 17; do ene ure popoldne pa lekarni Alesani, Via Carducci št. 12 in Pontoni, Via Rastello št. 26.

ČEPOVAN

Že dolgo časa smo si želeli, da bi dobili zvonce. Končno se je vendar to naše hrepenenje izpolnilo. Dobili smo nov velik zvon. Tehta 12 stotov.

Tako se bo zopet po dolgem času glasilo ubrano zvonjenje iz lin našega zvonika ter odmevalo v bližnjih gratih.

Te dni je padlo pri nas nekoliko snega. Bolj gosto pa se nešilo na bližnjih Laznih, tako da bodo imeli smučarji, ki prihajajo ob nedeljah tja v velikih skupinah, zopet obilo zadoščanja za dolgo pot in obilo veselja.

AJDOVŠČINA.

Naše kinematografske predstave.

V soboto in nedeljo je bila Bratinova dvorana trikrat zaporedoma nabit polna, medtem ko navadno obisk kinematografskih predstav pri nas ni vselej povoljen. Kinematografske predstave se vrše v Ajdovščini redno teden za tednom, toda o njih navadno ne poročamo, ker so zasebno podjetje g. Mirotara Bratine, ki mu gre na eni strani za njihov uspeh vsa zasluga, ki pa na drugi strani sam nosi ves rizik in bi tu javnost posegla v njegove pravice, ko bi zahtevala od njega vedno lepših predstav, kakršna je bila zadnja.

Vzrok nadstevilnega obiska je bil «Carski sel», ki ga vsako izmed občinstva živo pozna iz slovenske knjige. Ne le to, da je film v resnici krasen in da je razvoj dejanja več časa silno napet, ampak pred vsem dejstvo, da predstavlja ilustracijo slavnega občinstvu znane romana in da razkazuje lepo pot dalnjih ruskih pokrajin in posebnosti tamošnjega ljudstva, je privabilo tudi navsokodene biskovalce kina. — To mi daje povod, da si vendarle dovoljujem izraziti željo, da bi nam naš kinematograf od časa do časa prinesel še kakšno takšno delo in nam po možnosti nekako nadomestil naše nekdanje redne dramatske predstave in nam nudil dobrodošlo ilustracijo še drugih slavnih del, ki jih hvala Bogu še poznamo iz nekdanjega vnetega čitanja, ko so nam bila na razpolago dela svetovnih mojstrov.

IDRIJA

Obščni zbor pogrebne družbe sv. Jožefa

V nedeljo 22. t. m. ob 9. uri popoldne se je vršil v veliki dvorani hotela «Didi» 57. redni letni občni zbor «Pogrebne družbe sv. Jožefa v Idriji» ob precejšnji udeležbi. Zborovanje je otvoril ob določeni uri predsednik g. Valentin Vidmar s primernim nagovo-

rom. Po odobritvi zapisnika zadnjega občnega zbora, ki se je vršil 23. januarja 1927, je podal tajnik svoje poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Iz tega poročila je razvidno, da je imel odbor med letom 12 rednih sej, na katerih so se pretresale društvene zadeve. Društvo je imelo začetkom leta 4734 članov. Med letom je pristopilo 144 članov; umrlo je 75 članov; izstopil eden in izključenih je bilo 15 članov, ker so prenehali s plačevanjem mesečnih prispevkov. Koncem leta je šlo društvo 4787 članov.

Blagajnik g. Matija Seljak je poročal o gmoletnem stanju društva, ki je zelo povoljno. Društvo je imelo v lanskem letu dohodkov: preostanek iz leta 1926 lir 908,35, prispevki članov, pristopnina in za članske knjižice lir 20,373,35, za izposojilo mrljske opravile lir 270,—; dohodki od sveč lir 441,60, dvig v posojilnici 1.100,—. Skupaj lir 23.093,30. Stroškov je bilo: izplačanje pogrebščin umrlim članom lir 13.610,—, podpore članom lir 187,—, hišna najemnina lir 840,—, nagrada odboru in plače slugom lir 2.200,—, pisarniški in upravni stroški lir 1.102,25, popravilo inventarja lir 71,—, nabava sveč lir 315,50, razni stroški lir 125,10, vloge v hranilnici lir 4.050,—. Skupaj 22.498,85 lir. Premoženje društva: hranilne vloge lir 29.382,76, v ročni blagajni lir 594,45, zaloga sveč lir 338,30, zaloga članskih knjižic lir 623,50, vrednost inventarja lir 2.224,—. Skupaj lir 33.163,—. Radi majhne umrljivosti v preteklem se je društveno premoženje povišalo za lir 3.844,45.

Pri volitvi novega odbora je bil izvoljen za predsednika enoglasno dosedanj veljavni zaslužni predsednik g. Val. Vidmar; za podpredsednika pa g. Lovro Čibej; za tajnika g. Anton Rupnik, namestnik g. Jež Mihael; za blagajnika g. Matija Seljak, namestnik g. Franc Kosmač. Varuh inventarja g. Ignacij Lampe. V nadzorništvu so bili izvoljeni sledeči gospodje: Korkal Jakob, Mrak Ivan, Velikanje Ivan.

Pri slučajnostih je bil z ozirom na ugodno premoženje stanje društva sprejet predlog, da se za tekoče leto zviša pogrebščina od lir 180,— na lir 200,—.

Nato je predsednik zaključil zborovanje, ki je poteklo v najlepšem redu. Želimo prekornostnemu društvu tudi v bodoče najlepši uspehi.

Reška pokrajina

TRNOVO

Svoj čas se naša vas in niti okolica nista pečali z rejo praševcev, največ so jih kupovali na sejmih od kupcev, ki so jih pripeljali največ s Hrvaškega in Stajerskega. Pozneje se je ta živinoreja razvila, odgajali so mladiče in jih prodajali na sejmih. Pridni gospodarji in gospodinjine so si na ta način pomagali. Tudi danes je to dobičkanosno, a trebalo bi korak naprej v marsikaterem pogledu. Zavzeti bi bilo smoteno pot. Dam za to sledeči primer: Gospodar, ki nameruje zgraditi hišo ali hlev, si pripravi potrebno gradivo. Gre v gozd po les, k apnenici po apno, k reki po pesek itd., a vsak korak, vsaka skrb vodi k istemu namenu, vse se zlije v isti — smoter. Nekam tako bi moral snovati tudi tukajšnji kmet. Ko je dobro pretehtal razmere, bi moral delati smoteno. Danes smo malone vsi prepričani o veliki važnosti vzorov ali vsaj dobro urejenih hlevov in pametnih in skrbnih gospodarjev prva skrb je naprava novih ali preuredba starih, slabih hlevov, ki naj bi kolikor mogoče odgovarjali zahtevam pravilnega hleva, to je, ki naj bi bili zračni, suhi, snažni itd.

Vendar pa se še vedno dobijo gospodarji, ki niso — gospodarji. Ti sicer priznavajo koristi in dalekosežne ugodnosti pravilno urejenih prostorov za živino; vedo, da bi bili to stvarni troški v nekaj letih poravnani, a kljub temu se izgovarjajo, da ni sredstev.

Je li ta izgovor na mestu? Mogoče, a največje moramo zanikati.

Upravičen je le v slučaju, če do- tičnik dobro gospodari, t. j., če je

li na tleh. Ostali so stali na mestu kakor odreveneli. Krik Črnega lovca je padel nanje kakor strašno preklestvo. Ako bi bila nobi divji vojniki zbežali v gozd, bežali bi v smrtnem strahu proti svojim taboriščem, kajti to je bil krik, ki jim je vedno prinašal pogubo in katerega so se bali bolj nego vsega.

«Bešimo!» je vzkliknil David. «Bašimo in streljajmo kot hitro mogoče!»

Toda za Petra Joela je bil ta dan drugi dan izpred petnajstih let in kakor je tedaj z gorjačo v rokah planil nad ubijavce svoje žene in otroka, da strahotno maščuje njihovo smrt, tako je zdaj s kričajočo blažnostjo planil nad nje, ki so prišli, da mu uropajo Martjo-Rok — edino žensko, ki jo je danes ljubil.

Morda bi tudi tedaj pobegnili Indijanci pred črno in strašno postavo, kakor so pobegnili njihovi rojaki takrat v Juantini dolini, če ne bi opazili, da se je za tem maščevalnim duhom prikazal iz gozda človek in za njim še dva. In ob pogledu na ljudi, na ljudi blede in prepadene oblike, se je

URŠULA CVETKOVIČ

je danes po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu preminula.

Zaljubljeni otroci Albert, Olga por. Cink, zet Franc Cink in ostali sorodniki naznanjajo to tužno vest vsem prijateljem in znancem.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v ponedeljek, 30. t. m., ob 15.30 iz mrtvašnice mestne bolnišnice Regina Elena.

Trst, dne 28. januarja 1928.

Odlik. sogr. podjetja Nuova Impresa Corso V. E. M. 47

skrben, priden in napreden gospodar. Da, a tak posestnik ima gotovo že davno tudi hlev v redu; če pa bi ga ne imel, je vzrok kvečjemu kak nesreča.

Ce pa gospodar, ki se tako izgovarja, istočasno nabavlja nepotrebnih predmetov, ki niso obrestonosni ali z drugo besedo povedano: ki mu ne donosajo nikakih dohodkov ali vsaj zelo neznatne, saj imamo še dosti kmetov, ki redé konja, ki jim ne rabí; ki mogoče ljubijo okusno, večših celo skoraj razkošno stanovanje ali jim ugaja fina obleka itd. Pri takih seveda gornji izgovori na mestu. Ti naj bi upaževali resničnost besed pametnega moža: Kmetška hiša se danes zida na hlevu, nikoli pa ne hlev na hiši! Koliko resnice je v tem mislem modrovanju! Res je, da so danes gradbe zelo drage in zahtevajo tisočake. Dobro je treba premisliti, preden se prične z delom, preden se uresniči že davno zasnovani načrt. A računajoči in prcdurni gospodar — in tak mora biti danes kmet — bo kmalu na jasnem, ker ve, da je splošno gospodarstvo le izkoriščanje človeštva potrebnih snovi, ki jih je treba zajeti, usuziti. Kmetško gospodarstvo je podobno štrni: le s pravo nitko jo razmotiš v redu, drugače se ti trga in trga. Kmet ima torej vedeti, kje je najpoglavitejši vir njegovih dohodkov. Preudarni računa, da je treba razen že dobro urejenih travnikov njegovi živini dobrega hleva. Tako je smotrna pot v naših razmerah.

Pred leti je bila precej razširjena ovtjereja, a se je malone docela izgubila. Ne moremo kar na splošno priznati, da je to prav. Vse premalo je tudi čebelarjev. Pred okrog 40 leti je bilo v Trnovem in Bistrici 6 čebelarjev, danes smo pri istem številu.

Stare murve nam pričajo, da so se naši predniki pečali tudi s svilorejo, sedaj ni niti spomina na to.

Pred leti, ko so kmetje pospravili pridelke v shrambo, je šlo koncem oktobra kakih 200 do 300 čvrstih mož na Hrvaško, Slavonsko, na Ogrsko in v Rumunijo. V tamkajšnjih gozdovih so sekali les, pripravljali drva za kurjavo, večji del pa so izdelovali dode za sode. Že na jesen so prihajali semkaj agentje, ki so najemali ljudi za velike trgovce. Sklenili so pogodbe in dali moškim denar za pot. Odhajali so v družbah po 30 do 40. Tam so ostali celo zimo in v hudem mrazu sekali in žagali v lesenih kolibah ter si na ta način krvavo zaslužili in prištedili par krajcarjev. Marljivo in varčno so prinesli po 100 do 200 gl., kar je bilo za takrat dosti. Vračali so se okrog Velike noči. Seveda so se nekateri vrnili praznih rok. — Ali bi ne bili bolje storiili, če bi bili ostali čez zimo doma in bi si bili zboljševali svojo grudo, ki bi jim bila do danes hvala? Nevednost, kako bridko se maščuje!

BORZNO POROČILO

TRST, 28. jan. 1928.

Amsterdam 757—763, Belgija 262 do 266, Francija 74.10—74.40, London 91.95—92.15, New-York 18.83 do 18.89, Španija 318—324, Švica 362.50 do 364.50, Atene 24.75—25.25, Berlin 447.50—453.50, Bukarešt 11.50 do 11.90, Praga 55.90—56.20, Ogrska 328—334, Dunaj 263.50—269.50, Zagreb 33.06—33.36.

Uradna cena zlata (27. l.) L 364.68; vojnoodškodninske obveznice 73.30.

POSILANO*) ZAHVALA

Zavarovalnici L'Union ozir. g. Augustu Rayniku v Gorici za pravilno in točno izplačano požarno odškodnino.

Emil Kuzmin
Standrež 65/66

*) Za članke pod tem naslovom odklanja uredništvo vsako odgovornost.

MALI OGLASI

S 1. februarjem se bodo odprli v šoli Berlitz, Piazza Ponterosso 2, tel. 44-82, novi skupni tečaj z razredi po največ 10 gojencev. Hrvaško, angleško, francosko, nemško, špansko, italijansko. L 20.— mesečno. 31

NEVESTE POZOR! Za 300 lir dobi- v zmeti za dve postelji. Jelerčič, tapetnik, Trnovo - II. Bistrica. 3

GLASOVIR prodam radi selitve. Šola na Repentabru. 93

LEPA, 19 letna deva, z doto, želi poročiti akademika ali boljše situiranega gospoda 30—40 let. Ozira se le na resne ponudbe s sliko pod «Zlatolasa» na tržaško upravnistvo. 94

SLOVENSKA družina odda sobico s hrano. Naslov pri tržaškem upravnistvu. 95

VOZ in orel se prodaja. Via Settefontane 16, skladišče oglja. 96

POPOLNA oprema za trgovino olja: klop, cebrí, vrči in druge potrebščine. Prodajo se tudi posamezni kosi. Trst, Via Giannina 35, vrata 12. 97

50 LIR zasluška dnevno dobi vsakdo, ki piše za pojasnila na Josipa Otrina, Rovte pri Logatcu, Jugoslavija. Priročiti se mora znakma za 1 liro. 98

POROČNE sobe, iz bukovca, topolove, kostanjevega, orehovega, mahagonijevega lesa, od L 1250.— Kuhinje z mramorjem, krasne, lakirane 850, vzmeti, nove, 65, žarnice iz žime 60, iz volne 70, nove se prodajo samo v via Fonderia 10, skladišče (Piazza Ospitale). 99

SREČO pove avtorizirani grafolog, via della Ferriera 31, zadnje nadstropje, vrata 12. 57

VEC TISOČ tri cepljenih na angleški način prodaja Franc Juren, Vojsčica 53, p. Komen. 100

BAJEJO se propagandisti za radio za sodne okraje v Juljski Krajini, mesečna plača 500 L za deset mesečnih predstav provizija in potnine posebej. Pojasnila pri goriški upravi. 16

POROČNE sobe, bukovce, masivne 1700, topolove 1800, druge luksuzne 1950, postelje z mrežo 150. Tirk, Cesare Battisti 12. Pazite na naslov. 1720

POZOR! Velika zaloga vseh mrtvaških potrebščin. Krate za odrasle od L 60 naprej; krste male od 15 L naprej. J. Sak-sidze, Dornberg. 16

VRTNAR, izošan, neoženjen, dobi takoj stalno službo. Ponudbe na Dr. Ferluga, II. Bistrica — Bisterza. 88

PAZITE! Najboljše, najlepše, najcenejše obnavlajo dobite pri Rebcu - Trst - Carducci 36. 14

ZALOGA papirja. Uvoz in izvoz na vse kraje. Cene ugodne. Tvdina G. Dollinar, Via Ugo Polonio 5, Trst. 1452

IZUCEN KOVAČ, z lastnim orodjem, išče primernega mesta, tudi kot delavec. Naslov pri tržaškem upravnistvu. 87

VEŠČA kuharica - gospodinja išče mesta v boljši družini, župnišču. Ponudbe na goriško upravo. 7

TRTE, cepljene, bele in črne, prodaja po niskih cenah dobroznana trtnica J. Pipan, Preserje, Komen. 72

GOSTILNO «Alle Corriere» prej Portorese, Via Romagnola št. 4, blizu kavarne Fabris. Postajališče korijer, shajališče delavcev in okolčanov. Najboljša domača kuhinja, prvovrstno okoličansko, vipavsko, istrsko vino in kraški teran. Za dobro potražbo jamči udani štefan Stanič. 74

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko, slevec, via Giulia 29. 18

Konsumno in kmetijsko društvo v Gabrovcu pri Proseku vabi na 27. redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 12. februarja ob 1. uri pop. v društvenih prostorih.

ODBOR.

Edina zaloga drobnarja na debelo
EUGENIO PINCHERLE
Gorica. Piazza della Vittoria 24
Ustanovljena l. 1853 - Tel. int. 166

Najstarejša trdnika v tej stroki

Priporoča se trgovcem, kramarjem in krošnjarjem.

Cene zmerne. (861) Postržba točna

ZDRAVNIK
dr. Franc Gruden
ordinira
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13
V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14—18 (na lastnem domu)

TOVARNIŠKE CENE!
PELKAR
POTREBŠČINE
za
kovače, mehanike
in mizarje
samo pri
PELLER, KAHAN & C.
d. z o. z.
Trst, Via S. Nicolo št. 12
Lastna skladišča v proci 1 in 3
TOVARNA REMECHEID - NEMČIJA

Najboljše cene plačujem za
KOŽE
kun, zlatice, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veveric, krto, divjih in 30-mačih zajcev itd. itd. pošljajte po pošti.
Sprejemajo se
D. Windspach - Trst
Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 16
Telefon int. 36-65.

Zahtevajte originalno steklenico!
Acqua dell' Alabarda
vsebuje kimo, ki je dobro sredstvo proti izpadanju las, in čisti glavo
LEKARNA CASTELLANOVICH
LASTNIK F. BOLLAFFIO
TRST - Via Giuliani 42 (Sv. Jakob) - TRST
GORICA - Piazz. Via G. Carducci 9 - GORICA

Prilika za plesne večere
OLD ENGLAND
Trst - Corso Vitt. E. III. št. 26 - Trst
Cene izdane obleke od L 325.— naprej
Smoking po meri od L 395.— naprej

Ubrante se INFLUENCI
Vzemite
ZJU I RAJ
z vašim prvim zajterkom
ZVEČER
z gorko pijačo
En CACHET FAIVRE
ki vsebuje
OXYCHINOTHEIN
ki Vas obvaruje
vsake bolezni boljše nego
kinin.
ZAHTEVajte NA VSAKI ŠKATLI OZNAČBO: STABILIMENTI CHEROT-MILANO
E. PECENCO Stroji za šivanje, vezenje
in pletenje, za dom in vsako obrtnijo. Potrebščine.
TRST, Via Mude vecchia 3 Napeljuje z motor. pogonom. Popravila.
(za magistratom) Bresplacen posk v vezenju

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (111)
Spisal James Oliver Curwood
Prevel France Magajna.

Z očmi, ki jih je pritegnil nase strahotni krik, je gledal David na blažnost, o kateri mu je nekoč pripovedovala njegova mati. To je bila blažnost, o kateri mu je nekoč pripovedovala njegova mati. To je bila blažnost, o kateri so se širile po deželi skrivnostne govorice, ki jih je bila slislala tudi Anica in se vznemirjala.

Razum, ki mu ga je Marija po dolgih letih vrnila, je Peter Joel ponovno izgubil. Nič več ni bil človek nego le demon blažnosti in smrtne maščevanja. Ko je zrak še trepetal od njegovega krika, se je oglasila njegova puška. David se je zganil in v naslednjem trenutku pognal krogo skozi srce enega divjakov pri vratih cerkvice. Ob njegovi strani sta zagrneli puški Petra in Carbanaca. Stirje Indijanci so v poslednjih kričih ležali

z lomil čar groze, ki jih je objemal, da so stali kakor otrpli.

David je videl smrt pred seboj toda planil bi rajši proti stoterini smrtim, kakor bi zapustil Črnega lovca. Ob nečloveških krikih Petra Joela se je polastala blažnost tudi njegove razpalene krvi in divji, zlohotni kriki so se mu sami trgali iz prsi. Ob njegovi strani je dirjala orjaška postava Carbanaca, ki se je spremenil v pošast. Iz njegovih močnih prstov je donelo rojenje divje zveri. Če je glas sam na sebi blažnost, tedaj je blažnost stresala vse ozračje okoli Grondinovega dvorca, kajti celo Peter Gagnon je robnel s kriki togete in sovraštva. Kar so oči, ki so gledale skozi linice in sapeta okna cerkve, videle tedaj, ne bodo videle nikoli več in skozi generacije so si pripovedovali indijanski rodovi strašno zgodbo, kako so pridile iz gozda širi blažne hudebe in z neznanako temnostjo napadle polovico mohavškega naroda.

Vsi štirje so odvrnili puške in pograbili za ostre sekire, ki so jih nosili za pasom. Osi sovražniki, ki so bili pri pred njimi, so se v

nenadnem strahu in grozi umikali. David je mislil zdaj le nase in na svojo dolžnost. V telesu in rokah je občutil moč desetih. Z vsakim udarcem sekire je kriknil strahotno in divje kakor prej Črni lovec. Njegova sekira je postala menadoma rdeča, ko je razcepil ohrte lobanja od temena do ramen, v naslednjem trenutku jo je zasadi v glavo, ki je bežala pred njim in s smrtno gotovostjo je padla nato na gola prsa divjaka, ki je planil proti njemu. Občutil ni nikakega strahu, le nadčloveška moč i besobziren pohlep po ubijanju sta gorela v njem. Ako so padali udarci tudi nanj, jih ni čutil.

Toda navzlic temu, da je bil prežet z eno samo mislijo, z enim samim pohlepom, je bil poleg orjaškega Carbanaca kakor dete. Kajti za Carbanaca je dospela ura slave, ko se je v polnem razmahu pokazala vrhina njegove krvi — preprosti Carbanac, katerega je sverga utvrdena ženska, se je spremenil v strašno, vzvišeno blažnost. S kriki Črnega lovca je smagovito robnel tudi on. Na levo in desno si je sekal pot, s togeto panterja se je zalotal naprej, se

kira v njegovi roki, neusmiljeno, neukrotljivo orožje smrti, je švigala bliskovito po sovražnikih, katerih največji mu ni segal niti do ramen.

Ne zato, da zmagojo, ampak da si rešijo življenje, so se Mohavki zdaj borili in ga obkrožili. In v ta krog se je pognal David in ob njegovi strani Črni lovec, katerega sekira je nevidno švigala od sovražnika do sovražnika, le odboj solnčne svetlobe je bil videti na njej. Obraz Črnega lovca ni več spoznal, kajti skozi kri, ki ga je zalivala, je žarela zmedena duša človeka, katerega ni videl še nikoli. Videl je Petra Gagnona, ki se je boril kakor tiger in potem je nenadoma spoznal, da je sam. Ne briga se za to je sekal neutrudno dalje dokler se ni zlomil smrtni krog, ki je obdajal Carbanaca. In tedaj je opazil, da se je nov maščevalec, nov bojni velikan pridružil Carbanacu. Zdaj je razumel, zakaj se je tako hitro zlomil krog Mohavkov in zakaj ga ni nihče napadel njega samega od sedaj, ker v novemu maščevalcu je spoznal Sroloovca, ki je skočil skozi razbika vrata cerkve in se

jim pridružil v boju.

Za trenutek se je David ozrl proti cerkvenim vratom. Mohavski napad jih je zlomil in zdaj so visle preko vhoda počez kakor zagvozda. V odprtini za njimi je opazil brezkrvne obraze, ki so strmeli proti smrtnemu vrvežu zunaj — bili so to obrazi žensk. V polmrazu starinske cerkve je videl njihove široko odprte oči, ki so bile polne groze. Nova misel je tedaj šinila skozi Davidovo možgane, novo vprašanje, ki je bilo hitrejše kot izgovorjene besede, kje so možje z Grondinovega dvorca?

Takrat se je prazni prostor med njim in strmečimi obrzi nenadoma napolnil s pol dvanajstoric golih divjakov. Podivjani ob pogledu na brezmočni plen so planili proti razbitim cerkvenim vratom toda ne hitreje kot David sam. Za dolžno roke je bil pred njimi in v najbližnji pobarvan obraz je treščil tako silno, da se je v hipu spremenil v brezično krvavo kepo. Zdaj je čutil udarce tudi sam. Golo jeklo mu je rezalo meso. Zdelo ga je obdajati temna, stekajoča in divja smrt, pred katero ni bilo umiljenja.

Gospodarstvo

Kritičen položaj poljedelstva v Nemčiji

Poljedelstvo v Nemčiji je prišlo zadnje leto v kritičen položaj, da se je pričela zanimati zanj tudi vlada. Uvideva se velika važnost poljedelstva za državo in za celokupno narodno gospodarstvo. Posebno se poudarja dejstvo, da je bil lanski uvozni prebitok zunanje trgovine ravno tako visok kot uvoz tistih vrst blaga, ki služijo za prehrano in ki so torej pridelki poljedelstva. Ako bi se prihitelo poljedelstvu na pomoč v finančnem oziru, mu omogočilo tako večjo racionalizacijo, bi se dala zvišati produktivnost poljedelstva znatno, kar bi imelo za posledice boljše zunanje-trgovinsko bilanco in manjšo odvisnost naroda od inozemstva v vprašanju prehrane. Torej vse približno isti problemi kot pri nas. — Nemški minister za narodno prehrano Schiele je v nekem govoru označil glavni del poljedelskega vprašanja kot vprašanje dobave dolgoročnih kreditov. Od leta 1924. sem se je nemško poljedelstvo zadolžilo za okoli 7 milijonov zlatih mark. To vse po visoki obrestni meri in večinoma z zadolžnicami na kratko dobo. Jako veliko vlogo igrajo menice, ki so za kmetstvo gospodarstvo najprimernejši in najnevarnejši način zadolževanja. Letno mora poljedelstvo poskrbeti za 800 do 900 milijonov mark za plačevanje obresti, medtem ko delujejo skoro vsi kmetijski obrati z izgubo in tavaajo tako naprej v dolgove. Pri tem je najbolj vzemirljivo, pravi minister, da se dolgov ne delajo v svrhu izboljšanja gospodarjenja, ampak radi sile, ker se z dohodki ne morejo kriti izdatki.

Zunanja trgovina Nemčije izkazuje za leto 1927 3,9 milijard zlatih mark (17½ milijard naših lir) primanjkljaja, oziroma uvoznega prebitka. To dejstvo ne vzemirja toliko duhov v Nemčiji kot v inozemstvu, ki je zainteresirano na obrobih Dawesovega načrta. Bojijo se namreč, da ne bo moglo Nemčiji izvrševati plačevanja, ako bo trgovinska bilanca tudi za naprej tako slaba.

Silni porast cen usnja je najzanimivejši dogodek zadnjega časa na blagovnem trgu. V teku poldrugega leta so se cene usnja v zlatu podvojile. Medtem ko so do sedaj cene le polagoma, skoro nevidno rastle, se je oprijela zadnji čas tega tako važnega predmeta spekulacija, kar je imelo za posledico divjo gonjo cen navzgor. Misli se, da stoji ta porast cen v zvezi z obsežnimi nakupovanji s strani kapitalistično mogočnih Združenih držav, katera se izvršujejo bolj iz spekulativnih ozirov, ter s strani Rusije za pokritje potreb domačega konsuma.

Ameriški kapitalizem je imel zadnje mesece priliko pokazati svojo moč glede vplivanja na cene v mnogoterih vrstah blaga, kjer je mogel vsiliti svojo voljo svetovnim trgovcem. Tako so v interesu Združenih držav visoke cene za baker, ker so glavni producent in svetovni dobavitelj te dragocene rude, ki je pri električni industriji neobhodno potrebna. Ameriškemu kapitalu se je posrečilo z lahko razvneti «hausso» na vseh borzah za to in vse druge rude.

SEMEDA IN KMETIJSKE POTREBSČINE

Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v svojih zalogah sledeče kmetijske potrebsčine:

Semena: Vse vrste zelenjadnih

semen, kakor špinača, mesečno redkev, vrtno ali solatno peso, izbrane vrste graha, zgodnjega kole-rabo, Erfurtski karfiol, zelja, vrzot, različne vrste glavate solate, radica itd. Vsa imenovana semena razun radica so dospela iz Nemčije, zajamčena zadnjega pridelka in s polno kaljivostjo.

Razne vrste fižola za strošje nizke in visoke vrste, ki ne napravljajo niti smo prijetljivi tudi iz Nemčije.

Čebulček za sajenje. Dospela nam je nova priljava ter se dobi v obeh naših skladiščih.

Deteljina semena. Letos je družba skrbela, da je naročila ob pravem času izbrano vrsto deteljnih semen kot lucerno in domače detelje, za katero jamči, da je brez predenice in seme od zadnjega pridelka.

Umetna gnojila.

Pripravljeno mešanico za travnike, za krompir, in stročnice, ter posamezna, kakor superfosfat, kalijev sol, žveplovo kislino amonijak in čilski soliter.

Razna krmila za živino in ptičjo krmno; orehove tropine, klajno apno, laneno seme, svetlika, proso, ogortica ali raviton, lušten oves, konoplja, solčnica ter pripravljena mešanica za ptice.

Čebelarstvo orodje in potrebsčine. V zalogi ulica Torrebiana imamo vse vrste čebelarskih potrebsčin in orodja, posamezne kovinske dele A.—Z. panje in ostale čebelarske potrebsčine.

MODRA GALICA.

Sprejemamo še vedno naročila za angleško modro galico tudi posamezna manjša naročila. Zadruga ki želijo imeti pravo angleško modro galico vabimo, da čimprej prijavijo svoja naročila.

Živinovojem javljamo, da je družba z ozirom na širjenje bolezni katarja na spolovilih pri goveji živini — sklenila naročiti večjo količino «Bisulina» sredstva zoper to bolezen z namenom, da dobi istega ceneje. Zato vabimo živinovojce, ki si želijo nabaviti «Bisulina», da prijavijo svoja naročila ustmeno ali pisмено v našem uradu. Onim, kateri bodo prijavili svoje naročilo, bo Družba oddala naročeno količino brez dobička, po lastni ceni.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

ulica Torrebiana št. 19 in Raffineria 7 Telefon 44-39.

Loterijske številke

Izrebane 28. januarja 1928:					
BARI	76	4	23	74	50
FIRENZE	70	41	33	78	84
MILANO	29	30	44	32	75
NAPOLI	17	37	29	45	46
PALERMO	87	71	68	36	82
ROMA	68	30	9	32	83
TORINO	67	19	6	55	1
VENEZIA	16	8	51	12	81

RAZNE ZANIMIVOSTI

Nefelin
Ruski profesor Borisov je odkril na poluotoku Kola novo rudo, ki jo je krstil z imenom: «Nefelin». Na poluotoku nahajajoča se količina te rude se ceni na trideset do petdeset milijonov ton. V keramičnem zavodu v Leningradu so se napravili uspešni poskusi, ki jim je bil namen, izdelovati steklo iz nefelina, peska in krede. Novo, na ta način pripravljeno steklo je mnogo cenejše kot steklo, ki se je izdelovalo na doslej navadne načine.

Chamberlinov poskus ponesrečil
Chamberlin, prekoceanski letalec, je hotel na vsak način postaviti rekord v trajnem poletu. Doslej sta se nemška letalca Ristic in Edzard od 3. do 5. avgusta v «Junkersu W 33» najdeli časa držala v zraku, namreč 52 ur in 23 minut. Radi napake pri motorju sta letala Chamberlin in njegov spremljevalec le 51 ur in 52 minut, zaostala sta torej za Nemcem za 31 minut.

Strahna sirovost
Bivši krojaški pomočnik Axel Svensson je napadel v avtomobilu svojo bivšo ljubico delavko Stahl in ji odrezal nos popolnoma od obraza. Svensson je bil od časa do časa gost stockholmskih zapo-

go iz zmagoslavja. Mohavki so bili zmagovani, začel jih je obhajati strah, ki je bil silnejši nego strah pred človekom. Pekleni krivci so planili nad nje, vragevi, katerih ni moglo uničiti. Mrtvci so pokrivali tla — toliko mrtvecev, da bodo pretekli rodovi, preden bodo njihova mesta zopet izpolnjena.

Ko so začeli bežati prvi, so bežali vsi. Kakor rohneča smrt je drevel za njimi Črni lovec.

Sredi kupa trupel je stal Carbanac. Nekaj v zadržanju orjaka je bilo povod, da je David prihitel k njemu. Pri Carbanacovih nogah je ležal Peter, ki ni mogel vstati, a se je smehljaj skozi kri, ki mu je zalivala obraz. Tik ob Petru je ležal Srnomorec — mrtuč. Odšel je končno, da se pridruži svojemu križanemu ljudstvu na večnih loviščih.

Carbanac, božanstvo, ki ga je zavrgla ženska, je stokal, kakor da poje novo, neznano pesem. Široko odprte oči so strmele proti gozdu, kakor da gledajo žensko, ki prihaja razprostrti rok od tam. Skozi

rov. Ker si je domišljeval, da ga njegova ljubica v času njegove odsotnosti vara, jo je čakal, ko so se mu bila zopet odprla vrata sodnijskih zaporov, pred njeno hišo. Ponoči se je Stahl pripeljala z avtomobilom. Ko je plačevala šoferju, je priskočil Svensson k njej, ona se je umaknila zopet v avtomobil, proseč šoferja, naj požene avtomobil, toda njen ljubimec je bil že skočil v avtomobil in odrezal z britvijo nos svojemu dekletu. Ko je zaslišal šofer vpiti, je pognal vozilo h kliniki, kjer so prišli nesrečni delavki nos. — Ona bo za vedno spetna radi brazgotine, kar je bil tudi namen napadalka, ki ga išče policija.

Božična šahovska tekma

V Hastings-u se je vršila božična šahovska tekma. Prvo darilo je dobil dr. Tartakover s 6½ točkami, drugo darilo Oger Lajos Steiner s šestimi, tretjo in četrto darilo Belgijec Colli in Anglež Bürger s 5½, peto darilo pa Yates s petimi točkami.

Čema služijo znamke

Francoska vlada je z izdajo dohodnih znamk za boj zoper jetiko dosegla lepe uspehe. Izkupilo se je zanje približno 20 do 23 milijonov frankov. Mestece Mauthees v okrožju Drome prednjači v razprodaji takih znamk, saj je prišlo po 51 takih znamk na vsakega mešana. V neki mali bretonski vasi so pa imele te znamke poseben čaroben učinek. Tu je živela stara kmetica, koje moža je že več let tugal po desni nogi protin. Zvedela je o teh znamkah, ki služijo, kakor so ji pravile sode, v zdravilne namene. Kmetica je hitela, kupila nekaj duca-pov teh dohodnih znamk in pripolala vse znamke možu na bolno nogo. In glej, drugi dan ni util bolnik nobene bolečine v desni nogi. Nekateri francoski listi predlagajo vladi, naj izda znamke proti protinu, če hoče odpraviti jetiko, kajti z znamkami proti jetiki je odpravila protin.

Okradena grofica

V Turinu živi sedemdesetletna grofica Barbaroux, vdova, sama zase daleč proč od svojih sorodnikov in znancev. Edina njena družabnica je bila njena sobarica Marija Brunetto, ki je bil že dvajset let v službi grofice in je vestno skrbela za svojo skoraj slepo gospodinjico. Pred nedavnim časom se je spoznala Brunetto v nekem kinematografu z dr. Nuncijem Mantegna iz Calascibette (pokrajina Caltanissetta), ki je bil poročen in oče dveh otrok. Seveda ji on tega ni povedal. Brunetto je verjela njegovim besedam, nastala je med njima velika ljubezen, in sobarica je začela na nasvet svojega ljubčka krasti gospodinjico denar in dragocenosti, ki sta jih potem prodajala. Njuno razkošno življenje je vzbudilo sum, zaprla so oba, toda grofica je izjavila, da je njena sobarica nedolžna in da njej, grofici, nič ne manjka, radi česar so oba izpustili. Toda onadva sta nadaljevala svoje življenje, saj je bila grofica izredno bogata in izredno kratkovidna. Končno ju je zajela roka pravice in površna preiskava je ugotovila, da sta oba izgubila samo na borzi s ponesrečenimi spekulacijami pol milijona lir, za katero vsoto sta bila seveda olajšala bogato grofico.

Konec slavne rodbine

Nepoznan in nesladen je umrl v nekem londonskem predmestju starček, ki je izhajal iz ene najslavnejših rodbin na svetu. To je Domani Rienz, direktni potomec Cola di Rienzija, slavnega in zadnjega ljudskega tribuna v Rimu, čigar življenje sta angleški pisatelj Bulwer in glasbenik Rihard Wagner umetniško obdelala. Domani di Rienz ni imel s svojim slavnim prednikom nič skupnega. Živel je sam in se bavil s pisateljstvom. V prej-

solze, katere so mu začele polniti oči, je videl David veliko zaseko na Carbanacovih prsih in strahno odprtino, ki jo je zadala indijanska sekira na njegovi glavi.

Tako je stal Carbanac, ko so Mohavki bežali. Rahel smehljaj je drhtel na umirajočih ustnicah, ko je odvrgl krivavo sekiro in stegnil roko proti neznanu stvari, ki je nobeno drugo oko ni videlo. Za smehljajem je prišel kratek stek in polagoma in neslišno se je orjaško telo zgrudilo na tla. Tako se je velika duša junaka ločila od sveta.

V tistem trenutku, ko je Carbanac umiral, je neznan, dušiča noč začela objemati Davidove misli. Čutil je, da pada nekam v neskončni prostor, a preden ga je tema popolnoma pokrila, je slišal plakajoči glas Anice, ki je hitela za njim, ki ga je dohčala in mu šepetala njegovo ime tako od blizu, kot da je postala del njegove duše.

V poslednjih trenutkih njegove zavesti je Anica sredi kupa mrtvih dokleknila k njemu in ga obšla.

njih letih je bil mornariški častnik in je potoval po vseh vodah, kar je tudi popisal v posebni knjigi in se podpisal Withley. Ko je bil eno leto star, se mu je bil oče, tudi Domani di Rienz, ustrelil iz žalosti, da sta se njegova žena in njegov starejši sin smrtno ponesrečila. Tako je končala zgodovina rodu slavnih Rienzijev.

Amerikanski delavci hočejo piva

Predsednik ameriškega sindikalnega združenja Green je izjavil, da bo organizirana delavska stranka pozvala obe politični glavni stranki (republikansko in demokratsko), naj sprejmeta v program svojega bodočega volilnega boja tudi zakonito dovoljenje izdelovanja piva z 2,75 odstotno alkoholno vsebino.

DAROVI

Ker so bili svatje na ženitovanju Korina in Mice pri precej dobri volji, so darovali še 50.— lir za «Solsko društvo».

Novoporočencema obilo sreče v njihovem novem stanu, zavednim darovalcem srčna hvala!

Gospod Runič Vučen odstopa svoje deleže bivšega konsumnega obrtniško-gospodarskega društva «Jadrana» pri Sv. Jakobu v znesku 100.— lir «Solskemu društvu» v Trstu.

V počastitev spomina pok. matere, babice in prababice ge. Amalije Zustig, daruje družina Frana Zustiga z Opčin 35.— lir za «Solsko društvo» in 15.— lir za tiskovni sklad «Edinosti».

Gospod Ribarič daruje 20.— lir za «Solsko društvo».

G. S. S. daruje 20.— lir «Solskemu društvu».

Vsem zavednim darovalcem prav srčna hvala!

VELIKI DOHODI

TRST POHIŠTVA TRST

Prodaja od najnavadnejšega do najfinjšega, v veliki izbiri. Najugodnejše cene. Na drobno in na debelo.

Posiljanje na vse kraje. (137)

R. CAMPONOVO

Viale XX. Settembre 33.

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA V TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
Via Milano 20, pritlikje (vogal XXX ottobre) - Tel. 16-04

Obrestuje hranilne vloge po 5%.

Veže vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Izvršuje nakazila pod ugodnimi pogoji za Jugoslavijo in ostale inozemske trge.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJIH ter jih obrestuje najugodnejše. — Daje posojila na menično poroštvo in zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti. Eskomptira trgovske efekte

Uradne ure od 9-12½, dop. in od 2½-4 pop.

Električne svetiljke in žarnice za Radio

„METALLUM“

Glavna zloga v Trstu 1106

A. Uligrai, Via U. Polonio 3

Oblike, pačeta, dežni pla-

sti, tkanina, perla, platno,

dežniki, gileti, volneni pul-

lover, blago velour i. t. d.

Znižane cene! Pogoj ugodni!

Via Roma 3, III. nadstropje

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti

MALOKRVNOSTI, BLEDECI in za OKREVANJE

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Glavnica in reserve Dinarjev 60.000.000.—. - Telci. 5-13, 22-93

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4½%,

na tekočih računih po 5%, vezane vloge po

dogovoru. - Prejema DINARJE na tck. račun

in jih obrestuje po dogovoru.

Izvršuje vse v bankno stroko spadajoče posle.

PODRUŽNICE: GORICA, Brežice, Celje, Črnaomba, Kranj, Maribor, Metkovic, Novi

Sad, Novo mesto, Pij, Belica, Sarajeva, Slovenjgradec, Split. - Scenzia ch-

postura: Medžica Slatina.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo.

Blagajna je odprta od 9½-12½ in od 14½-16

Samo za 15 dni

velika izredna

prodaja po

inventarnih cenah

G. Paulatto & C.

Via Mazzini TRST Via Dante

Govori se slovensko

Oglejte si naša izložbena okna